

นอกราช

พระอาจารย์สงข มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๑๗๓๐. เรื่อง "การพิจารณากายนอก"

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อนที่เคารพ กระผมได้อ่านและฟังเทศน์ของหลวงพ่อก่อนเป็นประจำ นับว่ามีประโยชน์มากมหาศาล ได้ทั้งความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติภาวนา อีกทั้งถาม-ตอบมีเกร็ดความรู้เยอะมาก วันนี้ผมได้ค้นเรื่องการพิจารณากายจากเว็บไซต์หลวงตา และเว็บหลวงพ่อก่อนในเทศน์สติปัญญา ๔

หลวงตาเทศน์ไว้ว่า "การพิจารณากายจะเป็นภายนอกหรือภายในก็ได้ตามแต่ถนัดใจ ในโอกาสอันควรจะพิจารณากายไหน คำว่าภายในคือกายของเราทุกส่วน กายนอกได้แก่กายของคนและสัตว์อื่น กายในกายได้แก่ส่วนหนึ่งๆ แห่งอาการกายทุกส่วน" (ภายในกาย)

และเทศน์หลวงพ่อก่อนที่ว่า "การประพฤติปฏิบัติธรรมจะต้องมีขั้นมีตอน เช่นการพิจารณากายนอก (เป็นพระโสดาบัน) ภายใน (สกิทาคามี) ภายในกาย (อสุภะเป็นอนาคามี)"

กระผมเห็นว่ามี ความแตกต่างกัน และความสงสัยดังนี้

๑. ลำดับการพิจารณา หลวงตาทบกว่าจะพิจารณาอะไรก็ได้ตามถนัด แต่หลวงพ่อก่อนให้พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนคือกายนอกก่อน

๒. ความหมายกายนอกของหลวงตาคือกายของคนและสัตว์อื่น ของหลวงพ่อก่อนคือกายของเราพิจารณาเพื่อให้จิตละสลักร่างกายทิฐิ จึงขอโอกาสหลวงพ่อก่อนให้ความกระจ่างแก่ลูกศิษย์ผู้ค้อยปัญญาด้วยครับ

ตอบ : เอาอารมณ์ที่ก่อนเนาะ ที่ว่าพิจารณาภายนอก ภายใน ใจเรื่องภายใน ภายใน เวลาเราพูดนะ เวลาไปศึกษาจากพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกมีพระวินัยกับพระธรรม พระธรรมคือสุตตันตปิฎก สุตตันตปิฎกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ ถึงเวลาท่านเทศนาสอนใคร สอนใคร สอนอย่างไร ถ้าสอนใคร สอนอย่างไรมันก็อยู่ที่ผู้รับคำสอน ผู้รับคำสอนมันมีวุฒิภาวะแค่ไหน ถ้ามีวุฒิภาวะแค่ไหนท่านจะสอนแบบนั้น แล้วอนาคตตั้งสัญญาของท่าน ท่านจะตั้งสัญญาใจว่าคนๆ นี้ ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติเขาได้สร้างเวรสร้างกรรมขนาดไหนมา

อย่างเช่นจุลบันถก มหาบันถกเป็นพี่ชาย เป็นพระอรหันต์ จุลบันถกมีอำนาจนามาบวชเหมือนกัน แล้วมหาบันถก นี่น้องชาย น้องชายเป็นทุกข์ทนเจ็บใจนะ แล้วแบบว่ามีปัญหาในครอบครัว แล้วพี่ชายมาบวชก่อน พอพี่ชายมาบวชแล้วเป็นพระอรหันต์แล้วก็อยากเอาน้องชายมาบวชด้วย เพราะเป็นพี่เป็นน้องกัน เวลามาบวชแล้วพี่ชายพยายามสอนน้อง สอนอย่างไรก็ได้ สุดท้ายให้น้องไปสึกไป องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถึงจรตนิสัย ไปยืนดักอยู่หน้าประตูเลย

"จุลบันถก เธอบวชเพื่อใคร"

"บวชเพื่อองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า"

"แล้วจะไปไหน?"

"จะไปสึก เพราะว่าพี่ชายให้ไปสึก"

"แล้วเธอบวชเพื่อใครล่ะ?"

"บวชเพื่อองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า"

"ไม่ต้องสึก มานี้ มาสอน"

เอาผ้าขาวมาลูบ ผ้านี้ขาวหนอ ขาวหนอ พอลูบๆ ไป ผ้านี้โดยมือของเรานั้นสกปรกโดยธรรมชาติ เห็นไหม พอลูบไปผ้าขาวมันก็เศร้าหมองไป นี่ปัญญามันปิ้งเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาอย่างนี้เลยนะ เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย เพราะอะไร? เพราะปัญญา

มันเห็นใจ สายตาลูบผ้าขาวอยู่ แล้วตัวเองเพิ่งอยู่ ความคิดมันแยกแยะ มันพิจารณาของมันอยู่ ings เป็นพระอรหันต์เลย

เทียบระหว่างว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเล็งอนาคตตั้งสัญญา ท่านเห็นว่าจิตนิสัยมันมาอย่างไร แต่พี่ชายเป็นพระอรหันต์ แล้วพี่ชายก็รักน้องมาก พี่ชายไปเอน้องมาบวชเอง แล้วพี่ชายก็มาปลุกปั้นเอง พี่ชายพยายามแบบว่าจะกดดันให้เป็นพระอรหันต์ให้ได้ น้องชายมันก็ดิ้นรนมันไปไม่ได้ สุดท้ายพี่ชายอายุเขาไป เพราะพี่ชายเป็นพระอรหันต์ ให้ไปสึก สึกเลยสึกไป ไม่ให้อยู่อายุเขา พระพุทธเจ้ามาโปรดเป็นพระอรหันต์เลย นี่พูดถึงในสุดันตปิฎกมันมีเรื่องอย่างนี้มาก มีเรื่องอย่างนี้มาก

ฉะนั้น เวลาที่ว่าเวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติ แล้วพอประพฤติปฏิบัติเป็นความจริงขึ้นมาแล้วท่านก็สอนเรื่องสติปัฏฐาน ๔ ที่เราพูดประจำว่า สติปัฏฐาน ๔ เวลาสติปัฏฐาน ๔ ทางฝ่ายวิชาการ ทางการศึกษาเขาบอกว่าเขาพิจารณา กาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมเป็นสติปัฏฐาน ๔ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรากำหนดพุทโธ พุทโธมันเป็นสมณะ มันไม่ใช่วิปัสสนา ปฏิบัติแล้วมันไม่เกิดปัญญา มันจะเกิดนิมิต ภาวนาไปแล้วจะหลงทาง นี่เขากันไป เห็นไหม แล้วเราบอกว่า พิจารณากาย

เวลาพิจารณากาย สติปัฏฐาน ๔ มีกายานุปัสสนาสติปัฏฐานที่ว่ากัน กายานุปัสสนาสติปัฏฐานเขาว่าของเขา แล้วเวลาบอกภายนอก ภายในเขาบอกว่าไม่มี ไม่มี เป็นโวหาร มันเป็นพระป่าพูดเป็นโวหาร พวกธรรมกถึกพูดไม่มีที่ไปที่ไป มันมีภายนอก ภายใน กายในกาย นี่เพราะอะไร? เพราะคำพูดอย่างนี้ภายนอก ภายใน กายในกายเพราะมันมี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านพิจารณาของท่าน หลวงปู่มั่น ท่านพิจารณาของท่าน

คู่มือหลวงปู่เจี๊ยะท่านขึ้นจากวัดทรายงามขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น ท่านพิจารณาของท่าน ท่านเป็นของท่าน แล้วท่านไม่พูดให้ใครฟังเลย เพราะเวลาท่านคุยกับเราไป ท่านบอกในการปัญญาของท่านท่านไม่เคยพูดให้ใครฟังเลย แม้แต่อยู่กับอาจารย์กงมา ท่านก็ไม่พูดให้อาจารย์กงมาฟัง เพราะอยู่ด้วยกัน สุดท้ายแล้วนะท่านบอกว่าคุณที่ได้ฟังต้องเป็นหลวงปู่มั่นองค์เดียวเท่านั้น ท่านขึ้นไปเชิงใหม่ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น พอไปพบหลวงปู่มั่นแล้วว่าจะขึ้นไปมันก็มีตามลายทางไป กว่าจะขึ้นไปถึงวัดเจติยหลวง วัดเจติย

หลวงท่านไปพักวัดเจติยหลวง จากวัดเจติยหลวงท่านต้องเข้าป่าเข้าเขา ลุยขึ้นไปหา หลวงปู่มั่น

มันกระหายนะ มันกระหายมันอยากจะพบครูบาอาจารย์ พอท่านบอกไปพบ หลวงปู่มั่น ท่านไปรายงานให้หลวงปู่มั่นฟังหมดเลย แล้วท่านก็ถามว่าแล้วให้ผมทำ อย่างเป็นไรต่อ? เออ ให้ผมทำอย่างไรต่อ? นี่เวลาขึ้นไปนะ เพราะท่านพิจารณาภายในท่าน ละแล้ว แล้วท่านพิจารณาเป็นธาตุแล้วเพราะท่านผ่านหมดแล้ว พอไปถึงแล้วหลวงปู่มั่น ก็บอกว่าก็พิจารณาอย่างเดิมคือพิจารณาภายในนั่นแหละเห็นใหม่ ภายนอก ภายใน ภายในกาย เวลามันพูดเพราะอะไร? เพราะพิจารณาภายในแล้ว วางมาแล้ว ได้ละมาแล้ว แล้วก็พิจารณาเข้าไปมันก็สูงขึ้นไป แล้วพิจารณาอะไรต่อไปละ? ก็พิจารณาภายใน

แต่ของเราจะบอกว่าการพิจารณาภายในแล้วมันก็จบแล้ว มันก็ไม่มีภายในให้ พิจารณาแล้วเพราะเราได้ทำลายจบแล้ว แล้วเราจะไปพิจารณาอะไรต่อไปละ? มันมีภายใน อย่างหาย ภายในอย่างละเอียด นี่พูดถึงเวลาที่พิจารณาสติปัญญา ๔ พิจารณาภายในโดย วิปัสสนา นี่ผู้ที่หลวงปู่มั่นกับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ขณะนั้น หลวงปู่เจี๊ยะท่านได้สัทธาคามิขณะนั้น นี่พระอรหันต์คู่สูงกับพระอรหันต์คู่ต่ำท่าน สันทนาธรรมกัน อย่างพวกเรานะ พวกเราใคร? แล้วก็บอกว่านี้เวลาพิจารณาภายใน ที่ หลวงตาท่านพูดท่านบอกว่าฟังเทศน์หลวงพ่อก่อนก็ฟังเทศน์หลวงตาก็เลย หลวงพ่อก็ดู ไปอย่างหนึ่ง หลวงตาดูไปอย่างหนึ่ง

นี่ถ้าหลวงตาดูไปอย่างหนึ่งนะ เราก็อยู่กับท่าน ทำไมหลวงตาท่านไม่เรียกไอ้ หงบมานี่ มาเขกหัวสักทีหนึ่ง เอ็งนี่พูดไม่เหมือนข้าเลย นี่แน่ะ มันก็ไม่เห็นหลวงตาเรียก ไอ้หงบไปพูดสักที ก่อนหน้านั้นการโต้แย้งเรื่องธรรมะ เรื่องความเห็นเราจะโต้แย้งกับ พระนี่เออะ แล้วพระเขาบอกจะไปฟ้องหลวงตา จะไปฟ้องหลวงตา บอกไปฟ้องเลย ไป ฟ้องนะ ฟ้องเสร็จแล้วหลวงตาท่านจะเรียกเราไปเขกหัวเลย นี่บอกแล้วไม่ฟัง เพราะท่าน มาที่โพธารามท่านพูดบ่อย เวลามาโพธารามนะท่านจะสั่งญาติโยมไว้บอกว่าพระสงฆ์นี้ ลูกศิษย์เรา ถ้ามันทำไม่ดีนะให้เอาไม้ตีหน้าแข้งมัน ตีหน้าแข้ง

ท่านสั่งประจำที่มาที่โพธาราม ท่านสั่งเลขนะว่าให้ญาติโยม ถ้าไอ้หงบมันแผลงๆ ให้เอาไม้ขีดหน้าแข้งมันเลย หลวงตาสั่ง ท่านพูดเอง ท่านมาโพธารามท่านจะพูดอย่างนี้ ประจำเลย ขนาดท่านให้โยมขีดหน้าแข้งเราท่านยังทำได้ แล้วท่านทำไมจะขีดเราไม่ได้

ท่านเขกหัวเราได้ทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมท่านไม่เรียกเราไปเขกสักที นี่มันมีปัญหาคอนุ่นเห็นอย่างนี้ คนนี้เห็นอย่างนี้ เราก็แย่งมาตลอด แล้วเราก็ทำด้วย เราอยากให้หลวงตาเรียกเข้าไปด้วยมันจะได้จบใจ เรื่องมันจะได้จบที่นั่น ไม่ต้องให้ใครมาอ้างหลวงตาพูดอย่างนั้น หลวงตาพูดอย่างนี้ใจ

ใครๆ ก็อ้างว่าหลวงตาว่าอย่างนั้น หลวงตาว่าอย่างนี้ ว่าโดยอุปาทานของเขา ว่าโดยการอุปโลกน์ของเขา หลวงตาพูดอย่างไรก็แล้วแต่เขาเข้าใจอย่างนั้น เขามีความเห็นอย่างนั้น เขาก็ว่าหลวงตาว่าอย่างนั้น แต่ในหัวใจของเขาว่างเปล่า ถ้าหัวใจของเขาว่างเปล่านั้นก็เป็นปัญหาใจ เราถึงพูดว่าภายนอก ภายใน คำว่าภายนอก ภายใน ภายในกาย ภายในจิต เวลาภายในของจิต หลวงปู่เจี๊ยะพูดเองเลย เวลาเข้าไปถึงสุดขีดของมัน เพราะท่านพิจารณาของท่าน พิจารณาอสุภะกายไปหมดแล้ว แล้วมันจะไปจับอย่างไร? คนไม่เคยปฏิบัติมันงงนะ

มันจับไม่ได้หรอก จะจับเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปมันจะจับอย่างไร แล้วท่านจับของท่านได้ นี่ก็เป็นกายเหมือนกัน ภายในสุดท้ายนี้มันมีหลักมีเกณฑ์ หลวงปู่มันท่านเป็นพระอรหันต์ในสมัยปัจจุบันนี้ หลวงปู่เจี๊ยะท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มันในปัจจุบันนั้น ในขณะที่ท่านเป็นพระสกิทาคามี พระอริยบุคคลกับพระอริยบุคคลด้วยกันมันมีโกหกไหม? มันมีอะไรบ้างที่มันจะทำให้มันผิดพลาด มันไม่มีหรอก นี่เพียงแต่เวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าการมันเป็นจริตนิสัย

คำว่าจริตนิสัย หลวงตาท่านบารมียิ่งใหญ่ คุณสิลูกศิษย์หลวงปู่มันมหาศาลเลย ทำไมเวลาเทศนาว่าการที่แยกแยะธรรมะ ได้แจกแจงธรรมะได้ชัดเจน แจกแจงธรรมะให้พวกเราฟังแล้วชื่นใจ แจกแจงธรรมะ พวกเราฟังแล้วพวกเรามีกำลังใจ แจกแจงธรรมะแล้วพวกเรามีการขวนขวาย ได้ฟังเทศน์หลวงตา ได้ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์แล้วมันมีความมุมนะ มีความขยันหมั่นเพียร มันอยากได้ อยากดี เพราะอะไร? เพราะท่านมีอำนาจวาสนาใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วท่านเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางธรรมวินัยนี้ไว้ พระปัจเจกพุทธเจ้าก็สร้างสมบุญญาธิการมาเหมือนกัน แต่เวลาสำเร็จเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าแล้วท่านก็สอนของท่านในชีวิตของท่าน แต่ท่านไม่ได้วางต่อไป อำนาจวาสนาบารมีคนไม่

เหมือนกัน นี่หลวงตาท่านสร้างอำนาจวาสนาบริวารมีของท่านมาสูงส่ง เห็นไหม พอท่านสร้างอำนาจวาสนาบริวารมีสูงส่งท่านถึงได้แสดงธรรม แสดงธรรมของท่าน ฟังแล้วมัน

ฟังนะ คนฟังโดยธรรมะ คนฟังโดยธรรมะคือฟังหาเหตุผล ฟังหาช่องทาง ฟังแล้วมันชักงอหัวใจ ไม่ใช่ฟังโดยแบบจับผิด เราไม่มีความเห็นลงรอยกันมา เราไม่ชอบใจ มาตั้งแต่ต้น พอเราไปฟังเราฟังด้วยการจับผิด พอไปจับผิด จับผิดอย่างไร ถ้าจับผิดก็เป็นสุภาพบุรุษนะ คูลินในสมัยพุทธกาล เทวทัตให้นายพรานธนูไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปนั่งฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลับใจขอบวช เขาสั่งให้นายพรานไปฆ่าคนที่จะไปฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาก็รอนานแล้วทำไมไม่เห็นมาสักที ก็เลยตามไปดู ไปถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการไปนั่งฟัง พอฟังเสร็จแล้วก็กลับใจขอบวช

นี่ถ้าฟังโดยจับผิดๆ นะ ถ้ามีสติ มีปัญญาะ ฟังด้วยความจับผิดนี้แหละ แต่ด้วยเหตุด้วยผลฟังแล้วมันเศร้าใจ เหตุผลเราก็สู้ไม่ได้ ความคิดของเราก็เป็นพาลชน ท่านก็เป็นบัณฑิต ท่านพูดด้วยเหตุด้วยผล ทำไมใจเราไม่ลงล่ะ? ถ้าใจเราลง เราฟังแล้วมันเป็นประโยชน์กับเรา ไม่ใช่เป็นประโยชน์กับผู้เทศน์ เป็นประโยชน์กับเรา ถ้ามันเป็นบัณฑิต พอฟังแล้วมันกลับใจนะมันจะเป็นอย่างนั้น นี่พูดถึงว่าเวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่าการ เพราะท่านสร้างอำนาจวาสนาบริวารมีมาก ในลูกศิษย์หลวงปู่มั่นด้วยกัน มีหลวงตาธรรมะของท่านได้กว้างขวาง ได้ดีแผ่ออกมาให้พวกเรา มีช่องทางไป

ฉะนั้น เวลาท่านเทศน์ถึงเรื่องพิจารณากายของท่าน กายนอกของหลวงตาหมายความว่า กายนอกหมายถึงกายคนอื่น นี่กายนอก แล้วภายในกายก็หมายถึงอวัยวะเป็นส่วนๆ ภายในกาย ในร่างกายของเรานั้นมันก็มีอวัยวะ ๓๒ ไซ้ใหม่ ภายในกาย อย่างนี้ผิดไหม? ไม่ผิด ไม่ผิด ถูก หลวงตานี้พูดถูก แต่ท่านพูดถึงปुरुชนของเราทุกๆ ไปไหนคนเราเราจะประพฤติปฏิบัติ เราจะประพฤติปฏิบัติไซ้ใหม่เราจะเริ่มต้นอย่างไร การประพฤติปฏิบัติ การปฏิบัติยากที่สุดคือตอนเริ่มต้น ตอนเริ่มต้นทำให้ใจสงบยากที่สุดแล้วพอใจสงบแล้วยกขึ้นวิปัสสนายังยากเข้าไปใหญ่เลย แต่ถ้าผ่านขั้นแรกไปแล้วเขาเรียกภาวนาเป็น พอภาวนาเป็นแล้วที่มันไปได้แล้ว มันไปได้เพราะเราเคยทำแล้วมันมีช่องทางไป

ฉะนั้น พอมันไปยากที่สุด เห็นใหม่ ถึงบอกว่าอะไรก็ได้ จะภายนอก ภายใน ไป
เที่ยวป่าเข้าไปเที่ยวดูซากศพนอกร่างกายคนอื่น คนเรานะจะตีมากเลยไป
โรงพยาบาล ไปโรงพยาบาลนะเห็นคนที่มีถุงน้ำเกลือ เห็นคน นิ่มมันเสร์ไรเงะ นั่นละ
พิจารณาภายในร่างกาย เราไปโรงพยาบาลสิ ไปดูคนเจ็บ คนป่วยสิ คนเจ็บ คนป่วยมัน
น่าสังเวช นั่นละพิจารณาอย่างนั้นนั่นละภายนอก ภายในนี่พิจารณาภายในโดยทั่วไป ภายใน
นอกไปเที่ยวป่าเข้าไปภายในร่างกาย

เวลาหลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดนะ แม่แต่กำหนดจิต หลวงปู่เจี๊ยะท่านสอนพิจารณาภายใน
นะ ให้เอาจิตอยู่ที่ข้อมือ ข้อมือแต่ละข้อขึ้นไปไปถึงข้อมือ ข้อมือนี่ให้เอาจิตอยู่นะ
ให้เอาจิตอยู่ในร่างกาย จากข้อมือไปข้อศอก ไปข้อศอกแล้วขึ้นมาหัวไหล่ หัวไหล่แล้ว
ขึ้นไปศีรษะ ไปกะโหลกศีรษะ ให้เวียนอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา ถ้าจิตมันสงบท่านบอกว่าเป็น
สมณะ ไปฟังเทศหลวงปู่เจี๊ยะได้เลย ไปฟังเทศน์หลวงปู่เจี๊ยะได้เลย เทศหลวงปู่เจี๊ยะ
เยอะเยอะ เวลาท่านพูดถึงการพิจารณาภายในสมณะ ถ้าอย่างนี้แล้วหลวงปู่เจี๊ยะกับ
หลวงตาที่จะขัดแย้งกับหลวงพ่อกับหลวงตา เออ ตอนนี้นำพวกๆ หากคนที่ขัดแย้ง

เราจะบอกว่าไม่มีใครขัดแย้งกับใครเลย หลวงปู่เจี๊ยะท่านถนัดของท่าน
ประสบการณ์ของท่าน ท่านก็พูดของท่าน คนที่เวลาวิถยานิพนธ์มันไม่ต้องซ้อนกัน เรา
พูดบ่อยว่าไม่ต้องห่วงว่าเราต้องให้เหมือน ถ้าให้เหมือนนะ ลิชสิทธิ์เขาฟ้องทันที ตอนนี้นำ
ตำรวจมันจะจับ ใ้กันอย่างเคเอฟซียังทอคไม่ได้เลย ทอคใ้กันอย่างมันยังจับ แล้วนี่พิจารณาภายใน
แบบหลวงตามันก็เป็นของหลวงตา มันเป็นของเอ็งหรือ?

ทำความเข้าใจไว้ว่าเราไม่ต้องปฏิบัติให้เหมือนใคร แต่เราต้องการปฏิบัติให้หัวใจ
เราสงบ ให้เราเกิดปัญญา เกิดความสงบของเรา เกิดปัญญาของเรา เกิดมรรคของเรา แต่
ถ้าเราบอกจะให้เหมือนๆ ความจริงถ้ามันจะเป็นมันจะดีขึ้น แต่เราบอกว่ามันผิดแล้ว มัน
ผิดจากของครูบาอาจารย์ ไม่จำเป็นว่าจะผิด จะถูกนะ เราจะไปทางไหนก็ได้ แต่ขอให้จิต
สงบ เพราะจิตสงบมันรู้ว่ามันสงบ สงบแล้วนะถ้ามันเป็นมิจฉาปฏิญญินะเดี๋ยวมันก็เสื่อม
ถ้าเป็นสัมมาปฏิญญินะเดี๋ยวเรามีสติปัญญานะเดี๋ยวเราทำความสงบเข้ามาได้

ฉะนั้น จำไว้เลยว่าจะไม่ต้องให้เหมือนใคร ถ้าเหมือนนะในวงกรรมฐานเขาบอกว่า
สติปัญญา คือจำมา ถ้าเราจะเหมือนใครก็แล้วแต่จะแสดงว่าจำของคนๆ นั้นมา แต่ถ้าเราเป็น
ลูกศิษย์ เราฟังเราจำ จำได้แม่นเลย จำให้แม่นๆ เลยแล้วเราปฏิบัติไป วางให้หมดแล้ว

ปฏิบัติไป พอมันเกิดของเราขึ้นมามันเหมือนกับ เขาเรียกว่าได้รับอิทธิพล สาวก สาวกะ ผู้ที่ได้ยิน ได้ฟังขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา แล้วได้ยิน ได้ฟังมาแล้วก็จะท่อง อยู่อย่างนั้นแหละ แต่ความจริงของเรา เราจะไม่ได้ออกขึ้นเลย เราได้ยิน ได้ฟังมา แล้วเรา ปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเราขึ้นมา แล้วถ้าเป็น ความจริงของเราขึ้นมามันเป็นคนละแนวทาง มันแตกต่างกัน

อย่างเช่นเราพูดบ่อยๆแล้วซ้ำอีกเลยนะ เพราะกรณีนี้หลวงปู่คำดี หลวงปู่ชอบ หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่บัว พิจารณาเหมือนกันทั้งนั้นแหละ แต่ไม่เหมือนกัน ไม่ เหมือนกัน มันวิธานนิพนธ์ของใครของมัน ความรู้เป็นของใครของมัน เรากินน้ำพริก ถ้วยเดียวกันยังอร่อยไม่เหมือนกันเลย น้ำพริกถ้วยเดียวกันบางคนบอกเผ็ดเกินไป ใอันนั้น บอกว่าเค็มเกินไป น้ำพริกถ้วยเดียวกันกินด้วยกันมันยังไม่เหมือนกันเลย การภาวนาไม่ เหมือนกัน

ใอันนี้ไม่ใช่บอกว่า แหม หลวงพ่อออกตัวใหญ่เลยนะ หลวงพ่อกลัวจะไม่ได้เป็น ลูกศิษย์หลวงตา ห่วงนะออกตัวใหญ่เลย ไม่เคยออกตัวเลย นี่พูดความจริง พูดข้อเท็จจริง แล้วเน้นย้ำอย่างนี้มาตลอด เพียงแต่ว่าคนฟังแล้วไม่เข้าใจ แต่วันนี้คนที่เห็นแล้วมันแปลก ใจ จะบอกว่าไม่เข้าใจก็ไม่ได้ เขาแปลกใจเขาถึงถามเราว่า ถ้าถามเรามากก็ได้โอกาสได้ พูด ฉะนั้น ที่หลวงตาท่านบอกว่า เราบอกว่าเรามีท่านยิ่งใหญ่ ท่านอธิบายเพื่อท่านหวัง ผลประโยชน์จากประชาชนทั้งหมด รื้อสัตว์ ขนสัตว์ไว้ หวังกับคนที่เข้าใจ หวังคนที่ฟัง แล้วเขาเข้าใจได้ เขาปฏิบัติได้

พระพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ เห็นไหม อานนท์ เธอตอบบริษัท ๔ ให้ปฏิบัติบูชา เราเถิด หลวงตาท่านก็หวังตรงนั้น ท่านพูดไปแล้วนะ แล้วใครจำคำพูดท่านแล้วไป ปฏิบัติท่านจะดีใจมาก แล้วใครถ้าจำคำพูดท่านไปถามท่าน ท่านบอก เอ๊ะ ยังเก็บธรรมะ ของท่านไปวิเคราะห์วิจัยต่อหรือ? ท่านดีใจนะ ไปทำบุญกับท่าน กับเอาธรรมะไปถาม ท่าน ท่านจะดีใจคนเอาไปถามท่านอีก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาท่านพูดไป ถ้าเป็นเว็บของหลวงตา กายนอกที่ว่ามันสิ่งที่เป็น เป็นกายนอก แล้วให้พิจารณาตามถนัด ใอันนี้พิจารณาตามถนัด พิจารณาทำสิ่งใดก็ได้ ทำสิ่งใดก็ได้ให้มันเปิดกว้างใจ มันเปิดกว้างสำหรับทุกๆ คน ทุกๆ คนใครทำอะไรถ้า ถนัดเอาตรงนั้น ไม่ใช่ว่าต้องอย่างนั้นๆ เอาอย่างนั้น นี่กรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความ

สงบ ๔๐ วิธีการ การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ พยายามทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้วมันไม่มีสมุทัย สมุทัยคือการเห็นแก่ตัว สมุทัยคือเข้าข้างตัว สมุทัยคือวิปัสสนิก สมุทัยคือจินตนาการจะเอาให้ได้ ต้องวางตรงนี้ให้ได้แล้วมันจะเกิดความจริงขึ้นมา

ฉะนั้น ต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามามันจะวางสมุทัย วางสมุทัยคือวางความเห็นแก่ตัว เข้าข้างตัว ทำสิ่งใด เริ่มต้นก็เข้าข้างทุกคน ไม่เข้าข้างจิตได้สำนักมันก็เข้าข้าง แต่ทำแล้วทำเล่าๆ จนกว่ามันจะปล่อยวางของมัน ถ้าปล่อยวางของมันมันจะเข้าแล้ว เห็นไหม ที่เขาบอกว่า

ถาม : หลวงตาบอกว่ากายในกายหมายความว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย

ตอบ : อันนี้เวลาพิจารณาอย่างนี้ เราจะบอกว่าเหมือนกับว่าหลวงปู่เจี๊ยะท่านบอกว่า แม้แต่เอาจิตเดินอยู่ในกายยังเป็นสมณะเลย เพราะ เพราะจิตยังไม่เห็นอาการของจิต จิตสงบคือจิตสงบนะ ถ้าจิตสงบแล้วจิตเห็นกายนั้นไปอีกเรื่องหนึ่งนะ ฉะนั้น การพิจารณาอย่างนี้ หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านพูดถึงพื้นฐาน พื้นฐานของคนให้ขยันหมั่นเพียร พื้นฐานของคนให้ทำ แล้วถ้าทำไปแล้วเดี๋ยวมันรู้เอง เหมือนพระไตรปิฎกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราศึกษากันในตู้พระไตรปิฎกนั้นคือวิธีการทั้งหมด

วิธีการ ที่นี้เราคิดว่าวิธีการคือเป้าหมายไง เราพยายามจะทำให้เป็นวิธีการนั้น ถือว่าวิธีการเป็นเป้าหมาย มันก็เลยกลายเป็นถือปฏิบัติ กลายเป็นสัญญาว่าจะเป็นอย่างนั้นๆ ใจแต่วิธีการทั้งหมด แล้วเราทำวิธีการนั้น เวลานั้นเป็นขึ้นมา มันเป็นธรรมขึ้นมาเรอั้ง เรอั้งเลยนะ ในพระไตรปิฎกทั้งหมดเป็นวิธีการทั้งหมด แล้วเราทำตามนั้นทั้งหมด

นี่ก็เหมือนกัน หลวงตาท่านวางไว้อย่างนั้น ฉะนั้น ที่นี้ของหลวงตาไซ้ใหม่ หลวงตาบอกว่ากายนอก กายในกาย กายโดยทั่วไปมันก็เป็นการศึกษากาย แต่ของหลวงพ่อบอกว่าการศึกษาต้องเป็นขั้นตอน การศึกษากายนอกเป็นโสดาบัน พิจารณากายเป็นสัทธาคามิ อันนี้เราเอามาอุปโลกน์ เราเอามาวางเป็นเป้าหมาย เป็นเป้าหมายว่าถ้าการพิจารณากายโดยการวิปัสสนามันจะเป็นแบบนี้ ถ้าพิจารณากายโดยสมณะ พิจารณากายโดยสมณะ พิจารณากาย คุณิเราพิจารณากายกันแล้วมันปล่อยวาง พิจารณากายแล้วมัน

ว่างๆ นั่นคือสมณะ เพราะว่าถ้ามันเป็นจริง จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิต จิตมีการกระทำ เราเทศน์ไว้กัณฑ์หนึ่ง "จิตจริง โสคาบันจริง"

นี่จิตมันจริง ถ้าจิตมันจริง โสคาบันก็จริง ถ้าจิตมันปลอม ปลอมตรงไหน ปลอมตรงมีสมุทัยใจ มันมีสมุทัยก็มีความเห็นแก่ตัวใจ ปลอมตรงที่ว่าเราเข้าข้างตัวใจ เราปฏิบัติ เราจะบอกว่าพระโดยทั่วไปมันยิ่งกว่าพระอรหันต์เข้าไปอีก เพราะมันคิดเองได้ นี่มันมีความปลอม ปลอมคือเราคิดเอง เราให้ค่าเอง พิจารณาหนหนึ่งก็เป็น โสคาบัน พิจารณาสองหนเป็น สกิทาคามี แล้วเวลาพิจารณา อย่างเราพูดบ่อย การพิจารณากายเรา พิจารณาไปร้อยหน พันหน ถ้าร้อยหน พันหน พันหนนี้คิดดูสิมันจะได้ขึ้นไหนล่ะ?

ถ้าบวกด้วยพันมันจะได้ขึ้นไหน ขึ้นทะเลฟ้าไปเลย แต่ความจริงแล้วไม่ได้อะไรเลย ได้ประสบการณ์ฝึกหัดเท่านั้นเอง เป็นร้อยเป็นพันหนมันได้ประสบการณ์ฝึกหัด ที่เราบอกพิจารณาซ้ำๆ คือการพิจารณาการฝึกหัดหาประสบการณ์ ฝึกหัดจนชำนาญการ พอชำนาญการขึ้นมาแล้วมันก็จะสมดุล ความสมดุล เห็นใหม่ จากเวลาพิจารณาไปมันตกขอบไปข้างใดข้างหนึ่ง พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนมันสมดุลของมัน พอสมดุลของมันนั่นละมันจะมาปฏิบัติ มันจะมาปฏิบัติพอขาด นี่ไงถ้าพิจารณาภายนอกก็ โสคาบันไง

คำว่าภายนอก พอพิจารณาภายนอกไปแล้ว คนจะบอกว่าพิจารณาภายนอกไปแล้วก็จบแล้วภายในล่ะ? เพราะอะไร? เพราะหลวงปู่เจี๊ยะท่านพิจารณาภายใน พอมันสมดุลแล้วมันขาด ท่านพิจารณาภายใน พอพิจารณาภายในเสร็จแล้ว เวลามันขาดมันเป็นธาตุ ๔ ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ มันแยกออกจากกัน กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส หลวงตาท่านพิจารณาครั้งแรกท่านพิจารณาเวทนา นั่งตลอดรุ่งพิจารณาเวทนา เวลาท่านขาดท่านเป็น โสคาบัน ท่านมาพิจารณาภายใน เห็นใหม่ พอพิจารณาภายในนั่งพิจารณาภายใน พอมันคืนสู่ธาตุของมัน เป็นดิน เป็นน้ำ เป็นลม เป็นไฟ มันแยกออกไป กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส นี่มันรวมใหญ่

พอรวมใหญ่ขึ้นไปแล้วท่านก็ขึ้นไปหาหลวงปู่มันนะ เพราะมันอยากได้อีก หลวงปู่มันบอกว่ามันก็เป็นหนเดียว สมุจเฉทปหานเวลาฆ่าคนตายมันฆ่าได้หนเดียว มันฆ่าคนตายครั้งที่สองไม่ได้หรอก มันฆ่ากิเลสตายแต่ละชั้นแต่ละตอนมันก็ฆ่าได้หนเดียวเท่านั้นแหละ คำว่าหนเดียวนั้นแหละ ก็คิดว่าหนเดียวก็คือจบใจ เข้าข้างตัวใจ ก็นี่ติดสมาธิ ติด

ละสิลัทธิพตปรามาส อย่างนี้หรือ? อย่างนี้หรือที่ว่าวางกายได้ คนวางกายได้เขามี
พฤติกรรมกันอย่างไรหรือ? คนที่เข้าใจเรื่องกายเขามีพฤติกรรมกันอย่างไรหรือ?

เรามันเศร้าใจอย่างไร เราถึงว่าใครจะอ้างว่าวางกาย รู้กาย ทะลุกาย ผ่านกาย เรา
บอกว่ากายจะเป็นขั้นตอนอย่างไร ที่เราพูดว่าเป็นขั้นตอนอย่างไรเพราะเราให้เห็นว่ากว่า
มันจะเป็นได้จริงมันมีความมูมานะ มันมีความบากบั่นขนาดไหนมันถึงจะเป็นได้จริง มัน
ไม่ได้พูดพร้อยๆ อย่างนั้นหรือ เวลาพูดนี้วางกาย รู้กาย ผ่านกาย ทะลุกาย แต่คนที่มีความ
กับเรา คนที่เลี้ยงเรามา พ่อแม่ของเราเลี้ยงเรามา ท่านอาบเหงื่อต่างน้ำทำงาน เราเคย
มองเห็นท่านไหม? เหตุที่เราพูดเราพูดเพราะตรงนี้ไง เพราะมันสัพเพเหระ เอาแต่
คุณธรรมของท่าน เอาแต่อำนาจวาสนาบารมีของท่าน ไปสวมใส่หัวของตัว พยายามจะ
อ้างว่าตัวมีคุณธรรมๆ

ไอ้หามันจะห่มหนังเสือ มันเห่าออกมามันก็เสียงหมา เสือนี่มันอยู่ที่ไหน
มันคำรามมันก็เสียงเสือ คนมีคุณธรรมพูดที่ไหนมันก็เป็นธรรม คนไม่มีคุณธรรมพูด
ที่ไหนมันก็ไม่ใช่ธรรม จะจำมาก จำน้อยมันก็ไม่ใช่ธรรม นี่พูดถึงว่าเทศน์หลวงพ่อ
ไง พูดถึงเทศน์หลวงพ่อ หลวงพ่อก็ออกใหญ่เลยวันนี้ เพราะมีคนมาเปิดทางให้ เปิดทาง
ให้ได้พูดไป

ฉะนั้น นี่พูดถึงว่าเวลาของหลวงพ่อเป็นขั้นตอน ไอ้ขั้นตอนนี้เรามาเรียงลำดับไว้
เรียงลำดับไว้แบบว่าพูดไว้ให้เป็นแนวทางไป เราพูดไว้มันก็เหมือนพูดไว้เป็นหลักฐาน
แล้วถ้าคุณเป็นจริงต้องเป็นอย่างนี้ เหมือนระยะทาง ๑ กิโลเมตรวัดได้ ๑ กิโลเมตร ถ้าใคร
จะ ๑ กิโลเมตรก็ต้องวัดได้ ๑ กิโลเมตรนี้ ถ้าเขาบอกว่าเดิน ๒ ก้าวเป็น ๑ กิโลเมตร เอ
เอ็งกลับบ้านเอ็งไป ๑ กิโลเมตรของเอ็ง แต่ถ้ามัน ๑ กิโลเมตร เห็นไหม วิ่ง ๑๐๐ เมตร คน
ถ้าวิ่ง ๑๐๐ เมตรก็ต้องวิ่งเข้าเส้นชัย ถ้าวิ่งลื้ม ล้มก็ต้องถือว่าพาลัวไป

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพิจารณาภายนอกเป็นโสดาบัน พิจารณาอย่างไร? ภายใน
สัทธาคามิ ภายในกายอนาคามิ ภายในจิตพระอรหันต์ ว่ามา? ว่ามา? ถ้าเป็นจริง พูดไว้
เพื่อเป็นสูตร เป็นระบบเพื่อให้คนภาวนาจะได้มีที่อ้างอิง พูดกันได้ อย่าเลื่อนลอย อย่าพูด
เลื่อนลอย พิจารณาภายในผ่านกาย รู้กาย ทะลุกาย วางกาย ทำอย่างไร? กายอะไร?

แม้แต่การผ่าตัดคนะ เวลาหมอผ่าตัด โรคสำคัญผ่าหัวใจหมอดึงประชุมกันนะนี่ พิจารณาภาย ถ่ายฟิล์มเอ็กซเรย์เลยนะวางปั๊บ ล้อมวงเลย นี่จะผ่าตรงไหนก่อน ตรงไหน เป็นประเด็น เขาก็พิจารณาของเขา แต่พิจารณาเพื่อผ่าตัด ไม่ใช่พิจารณาเพื่อโศดาบัน พิจารณาเพื่อการผ่าตัด พิจารณาหรือเปล่า พิจารณาอะไร? พิจารณาทางโลก พิจารณาทาง ธรรม แล้วพิจารณาเป็นสมณะหรือพิจารณาเป็นวิปัสสนา

นี่หลวงตาท่านว่า นี่ภายนอกของหลวงตาท่านบอกว่าภายนอกก็คือกายของคน อื่น กายของคนอื่น กายเรา ถ้าภายในกายก็เป็นกาย อันนี้ถูกนะ หลวงตาพูดนี้ถูก คนเป็น กับคนเป็นเขาพูดไม่มีการขัดแย้งกันหรอก เพียงแต่เขาพูดที่ไหนไป พุดเรื่องสมณะ พุด เรื่องเบสิกใช้ไหม แล้วเวลาเราจะพัฒนาของเราขึ้นไปเรามีพื้นฐานแล้ว เราทำให้เป็นจีน เป็นอัน เป็นหน้าที่การงานแล้ว เหมือนเหล็ก เหล็ก เห็นไหม คุณคุณภาพเหล็กต่างๆ เหล็ก ก็คือเหล็ก แต่เวลาเขาไปผสมนะ เขาผสม เขาหลอมใหม่ เขาผสมใส่พวกส่วนผสมให้ เป็นเหล็กกล้า ให้เป็นเหล็ก นี่มันก็อยู่ที่ส่วนผสมนั่นละ

นี่ก็เหมือนกัน พิจารณาภายสมณะก็ถูกต้องจริงๆ แล้วอย่างนี้หลวงตาพูดขอให้ทำ เป็นที่สุดยอดแล้ว เพราะทำเป็นแล้วนะมันจะก้าวหน้า เพราะทำเป็นเป็นกัลยาณปุถุชน ถ้าทำอย่างนี้ละ พิจารณาแล้วมันปล่อยหมดคนะ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็น พวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียง นี่รูปก็รูปกาย รสก็คือรสพอใจ เสียงก็เสียงที่มัน โหยหา รูป รส กลิ่น เสียง ถ้ามันรู้ทันมันก็ปล่อย ปล่อย พิจารณาจนพิจารณามันขาด ขาด ก็เป็นกัลยาณปุถุชน ถ้ายกขึ้นสู่ภายใน จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย ถ้าจิตจริง โศดาบันจริง จิตปลอมโศดาบันไม่มี มันปลอมตั้งแต่ต้น ฉะนั้น ข้อที่ ๑ ยังไม่เข้าคำถาม เลย

ถาม : ๑. ลำดับการพิจารณา หลวงตาท่านบอกว่าจะพิจารณาอะไรก็ได้ตาม ถนัด แต่หลวงพ่อบอกว่าต้องพิจารณาเป็นขั้นตอนคือภายนอกก่อน

ตอบ : คำว่าภายนอกก่อนเราขึ้นยังไง เอาของหลวงตาก่อน หลวงตาบอกว่า การพิจารณาอะไรก็ได้ตามถนัด ถูกต้อง ใช่มั้ยๆ เลย เพราะ เพราะคนภาวนาจะรู้ บางที จิตเราสงบใช้ไหมเราเห็นกายใช้ไหม บางทีเราเห็นเป็นปอด เราคิดว่าเราจะเห็นปอด ตลอดไปก็ไม่ใช่ บางทีไปเห็นหัวกะโหลก พิจารณาไปนะพอจิตสงบแล้วอยู่ที่มันจะเห็น นะ ไม่ใช่เราสั่งให้เห็น ถ้าจิตสงบไปแล้วบางทีเห็นเป็นโครงสร้างร่างกายเลย บางทีเห็น

กระดูกเป็นท่อนๆ เห็นกระดูกท่อนเดียวมานะ บางทีเห็นเป็นผิวหนัง บางทีเห็น บางที บางทีคือปัจจุบัน

ฉะนั้น หลวงตาบอกว่าจะพิจารณาแล้วแต่ความถนัด ถูกลองเลย ความถนัดคือ ปัจจุบัน อะไรที่มันเกิดขึ้นมาพิจารณาตรงนั้น อะไรที่เกิดขึ้นมาพิจารณาตรงนั้น อะไรก็ได้ เห็นอะไรก็ได้ เห็นปอด เห็นโครงกระดูก เห็นลำไส้ใหญ่ ลำไส้เล็ก มันเห็นบางทีมัน เห็นเฉพาะส่วนคืออวัยวะส่วนเดียว บางทีเห็นเป็นก้อนเนื้อ ถ้ามันไม่เห็น ไซ้ไหมเรารำพึง ถึงกายเลย ถ้าไม่เห็น รำพึง รำพึงคือเห็นเป็นมนุษย์ไซ้ไหม เห็นผิวหนังไซ้ไหม ให้ลอก ผิวหนังเลย ถ่าลอกผิวหนังถ่ากำลังมันพอมันจะลอกออก ลอกออก ผิวหนังนี่ลอกออก เหลือแต่เนื้อ เหลือแต่เนื้อ ผิวหนังลอกออก แล้วมันจะมีอะไร? นี่มันจะเห็นของมัน ถ่ามันเห็นนะมันเห็นเป็นความน่า ความเปื่อย

ถ่ามันเห็น นี่ถ่าพิจารณาถ่าเห็นตามถนัด ถูกลอง แต่ แต่ถ่าจิตเราไม่สงบเราจะ ไม่เห็น ถ่าเราจะเห็นเราจะเห็นด้วยความวิปัสสนิก เราจะนึกเอาเอง นึกเองคือสัญญา สร้างภาพ สร้างภาพมันก็ตกไปอดีตภพภพโยค ถ่ามีความปล่อยวาง มีความสุขก็กาม สุขัลลิกานุโยค มันไม่สมคูลหรือ มันไม่เป็นจริง ถ่าเป็นจริงจะพิจารณาอย่างไร? นี่คน ภาวนาเป็นเขาจะรู้ คนภาวนาเป็น ที่นี้หลวงตาท่านพูดแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า คือบอกวิธีการไว้ทั้งหมด แล้วท่านไม่ได้หวังผล ท่านให้คนภาวนารู้เอง ท่านให้คน ภาวนามันรู้เอง พอรู้เองมันเป็นปัจเจกตั้ง เพราะเป็นปัจเจกตั้ง

ถ่าว่าเป็นปัจเจกตั้งที่เรากล่าวว่าหลวงปู่ชอบ หลวงปู่คำดี หลวงปู่บัวท่านพิจารณา กายเหมือนกันทำไมท่านไม่เหมือนกันล่ะ? ท่านไม่เหมือนกัน เพราะอารมณ์ของสมาธิ มันแตกต่างกัน คราวนี้สมาธิดี คราวนี้ปัญญาดี คราวนี้สติดี เพราะมันตีบมันจะดึงไป ส่วนนั้น แต่ถ่าต้องพิจารณาให้มันสมคูล ให้มันมัชฌิมาปฏิบัติ นี่เวลาคนทำมันมีที่ว่ อารมณ์ดี ไม่อารมณ์ดี คือสมาธิดี สมาธิไม่ดี แล้วยังมีจริตนิสัยของคน คนสร้างมา แตกต่างกัน คนสร้างมาไม่เหมือนกัน พระอรหันต์ไม่เหมือนกัน พระอรหันต์ล้านองค์ก็ ล้านอย่าง พิจารณาถ่าก็เหมือนกัน ไม่มีมาเหมือนกัน ไม่เหมือนกัน ไม่มีๆ แต่ท่าน เป็นของท่าน เป็นวิธานิพนธ์ของท่าน แล้ววิธานิพนธ์พูดออกมา

นี่ถึงถ่าพิจารณาถ่าแล้ว ถ่าพิจารณาถ่าได้จริงนะ ใจที่คำถามนี่ไม่เป็นคำถาม เลย คำถามนี่มันเป็นเถรส่องบาตร เวลาเถรมันส่องบาตร เห็นเขาส่องก็ส่องตามใจ นี่เขา

พูดเรื่องกายก็กายตามใจ เขาพูดอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น แต่ตัวเองไม่มีจริง แต่ถ้าคนที่เขา
 ต้องบาตรเพื่อดูรอยร้าว เขาต้องบาตรเพื่อดูว่ามันทะลุ ไม่ทะลุนะ เขาต้องเพื่อเหตุนี้ เรา
 ต้องไม่รู้ เราต้องอย่างไรก็ไม่รู้ เพราะเราไม่มีเป้าหมายว่าต้องเรื่องอะไร แต่คนต้องเขารู้
 ฉะนั้น คนต้องรู้เขาไม่ต้องต้อง เขาหิบบอกเขาก็รู้ ใ้หนี่ก็เหมือนกัน คนเป็นก็คือเป็น

นี่พูดถึงว่าหลวงตาท่านบอกว่าพิจารณาอะไรก็ได้ตามถนัด ถูกต้องๆ ท่านพูดถึง
 วิธีการ แต่ท่านไม่ได้พูดถึงผล หลวงพ่อบอกว่าพิจารณาต้องเป็นขั้นตอน ต้องมีภายนอก
 ก่อน เราจะบอกว่าเวลาคนพิจารณาไปแล้วมันทะลุไปไง พิจารณาภายนอกเป็นพระ
 อรหันต์ บางคนคิดอย่างนั้น มันบอกเป็นจิปาถะสัญญา มันรู้เร็ว พิจารณาตาม! มันเป็นพระ
 อรหันต์เลย บอกว่ามันไม่มีหรอก จะพิจารณามันจากภายนอกก่อน ภายนอกคือว่าอย่าง
 น้อยมันต้องเป็นโสคาบันก่อน ภายนอกนะ ภายนอกคือจิตมันเห็นกายอย่างหยาบที่สุด
 ของวิปัสสนา

จิตเวลามันเห็นกายนี่นะ มันเห็นกาย ถ้าจิตเห็นกายมันเห็นโดยชัดเจนนี้แหละ แต่
 มันเห็นสิ่งที่ว่าหยาบที่สุดของการวิปัสสนา คือมันเห็นภายนอก เห็นกายคือมันพิจารณา
 กาย พิจารณาพิจารณาแล้วพิจารณาจนมันขาด สักกายทิฐิมันขาดตรงนี้
 สักกายทิฐิ ทิฐิว่ากายนี้เป็นของเรา กายนี้เป็นของเรา เห็นไหม เวลาสักกายทิฐิมันขาด
 ไปนะ กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย กายไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่กาย นี่มันขาด ถ้ามันขาดนี้
 ภายนอก พิจารณาภายนอก เอ็งจะพิจารณาอะไรก็แล้วแต่ ถ้าเอ็งเห็นมันต้องเห็นอย่างนี้ เรา
 เปรียบเหมือนไฉน เวลาคนเขาปฏิบัติเข้าใจผิด เขาบอกเขาพิจารณานะแล้วเขาปล่อยหมด
 เลย เขาพิจารณานะเขาจะพิจารณาที่อวิชชาแล้วเขาจะเป็นพระอรหันต์ไปเลย

เราเปรียบเหมือนคนใส่สูท คนใส่สูทนี้ เขาจะเอาเสื้อชั้นในไปซักเขาต้องถอดสูท
 ก่อนไหม? เราใส่สูทมานะ เราใส่สูทใช่ไหม ถ้าเราจะเอาเสื้อชั้นในออกเราต้องถอดสูท
 ไหม? เราต้องถอดสูทใช่ไหม ถอดสูทเสร็จแล้วเราต้องปลดเนคไทใช่ไหม เราต้องถอด
 เสื้อเชิ้ตใช่ไหม เราถอดเสื้อเชิ้ตเสร็จแล้วมันถึงจะเป็นเสื้อชั้นในใช่ไหม ถ้าเราไม่ถอดสูท
 เราไม่ถอดเสื้อเชิ้ต เราจะถอดเสื้อชั้นในได้ไหม? นี่การพิจารณากายมันก็ต้องถอดที่สูท
 นั้นไฉน ก็ภายนอกไฉน เราใส่สูทนี้อะไรจะกระทบเราโดนสูทหมด ไม่โดนตัวเราหรอก
 เพราะเราใส่สูทคลุมอยู่ ภายนอกนี้ เอ็งจะพิจารณาอะไรก็แล้วแต่มันคลุมหัวใจอยู่
 สักกายทิฐิมันคลุมหัวใจอยู่ เอ็งทำอย่างไรมันก็ต้องโดนตรงนี้ก่อน เอ็งทำอะไรก็

แล้วแต่เอ็งต้องเห็นภายนอกนี่ จะพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณา
ธรรม พิจารณาเวทนา

หลวงตาท่านผ่านโศคาบันด้วยการพิจารณาเวทนานะ ถ้าเวทนามันเกิดที่ไหน? มันก็เกิดที่กายนี่ไง ถ้าพิจารณาเวทนาแล้วมันก็ปล่อยกายไป ปล่อยเหมือนกัน คนเป็นมัน
รู้ หลวงตากับไอ้หงบมันขัดแย้งกัน ถ้าหลวงตาอยู่ ถ้าเทศน์วันนี้จบนะเขาต้องอัดเทปไป
ให้หลวงตาฟังเลยละ บอกไอ้หงบมันพูดอีกแล้ว มีคนเอาเทปไปให้หลวงตาฟังเยอะ เรา
รู้ เพราะพระนี่เขาไม่มีความสามารถที่จะโต้แย้งเราได้ เขาอ้างหลวงตาทุกที แล้วหลวงตา
ท่านฟังแล้วนะท่านก็เก็บใส่กันท่าน ท่านไม่เคยพูดเลย เขาเอาเทปเราไปให้หลวงตาฟัง
ฟังเสร็จท่านยัดใส่กันท่านเลย เพราะอะไร? เพราะเราเป็นเด็กปั้นท่านมา ท่านรู้ ท่านรู้ว่า
เราดีหรือเหี้ย ท่านรู้

ฉะนั้น ท่านถึงไม่แยแสไอ้คนฟ่องใจ ไอ้คนฟ่อง ท่านรู้ว่าไอ้คนฟ่องมันอิจฉาไอ้
หงบ ท่านเลยไม่พูดเลย เงียบเลย เพราะอะไร? นี่ไงนี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันพิจารณาไป
ขนาดไหนมันเป็นเรื่องสูตร เราถึงว่ามันเป็นภายนอก ที่เราพูดไว้ที่เราพูดไว้เป็นวิชาการ
นะ เพื่อให้คนที่ปฏิบัติมันได้ประโยชน์นะ แต่ใครจะเกลียดจี๋หน้าไอ้หงบไม่เป็นไรหรอก
แต่ที่กูพูดไว้มันไปศึกษาเถอะมันจะได้ประโยชน์ ใครจะเกลียดจี๋หน้าขนาดไหนก็ช่างมัน
แต่ที่กูพูดมันเป็นประโยชน์นะมันจะได้ประโยชน์กับนักปฏิบัติ

ฉะนั้น หลวงพ่อบอกว่าการพิจารณาขั้นตอนคือภายนอก ขั้นตอนคือการพิจารณา
โดยวิปัสสนา ใดๆ มันก็เป็นโศคาบัน ใดๆ มันก็เป็นภายนอก พิจารณาเวทนาจี่
ได้ พิจารณาจิตก็ได้อีก เหมือนกันทั้งนั้นแหละ อย่างเช่นหลวงปู่ดุลย์ท่านก็พิจารณาอย่างนี้
ทำไมเราไม่ติติงหลวงปู่ดุลย์เลยละ เพราะหลวงปู่ดุลย์ท่านถูก ท่านพูดถูก แต่ไอ้คนฟังไม่
เป็นมันไปพลิกแพลงให้มันเป็นผิด ไอ้คนไม่เป็นมันฟังคนถูกมันว่าเขาผิด แล้วมันบอก
ไม่เป็นเพราะมันถูก แต่ไอ้คนเป็นมันฟังนะพูดอย่างไรก็ถูก พูดเรื่องจี่ๆ นี่ยังถูกเลย
พิจารณาจี่

คนเป็นนี่พูดอะไรก็ถูก เพราะมันเป็นวิธีการ พิจารณาองจี่ก็ถูก จี่มันเหม็น จี่มัน
ออกมาจากร่างกาย จี่มันมาจากอาหาร จี่มันมาจากกระเพาะ พิจารณาจี่ก็ถูกถ้าคนเป็น
คนเป็นพูดอะไรก็ถูกถ้าคนเป็น ถ้าคนไม่เป็นนะพูดเลยพิจารณาออกไม้สวรรค์ มาจาก
ดาวดึงส์ พิจารณาไปเถอะ พิจารณาอย่างไรก็ผิด นี่ข้อที่ ๑ นะ ยังมีข้อที่ ๒

ถาม : ๒. ความหมายภายนอก หลวงตาท่านว่าคือกายของคนและสัตว์อื่น ของ หลวงพ่อคือกายของเรา พิจารณาเพื่อให้จิตละสักกายทิฏฐิ

ตอบ : คำว่าภายนอก ภายนอก คำว่าสัตว์อื่น สัตว์อื่นหลวงตาท่านพูด เราไม่ได้ คำนหลวงตาเลย เพราะหลวงตาท่านเวลาเทศน์นะ หลวงตาบอกหลวงปู่มันเวลาท่าน เทศน์ที่หนองผือ เพราะว่าพระนี่เวลาทางวิชาการทางโลกเขาจะติพระป่าอยู่เรื่องหนึ่งว่า พระป่าไม่ให้ศีล พระป่านี่ไม่เทศน์เรื่องศีล พระป่าเวลาเทศน์เทศน์แต่ใช้ปัญญาไปเลย มันจะทำให้ประชาชนคลอนแคลน นี่ความเห็นของทางวิชาการเขา เขาเคยเสนอมาว่า พระป่าเวลาเทศน์ พระควรจะเทศน์เรื่องศีลก่อน อ้าว โยมอาราธนาศีล ให้ศีลก่อนแล้วก็ เทศน์เรื่องศีล พอศีลเสร็จแล้วก็ใช้สมาธิ เขาจะพูดอย่างนี้

นี่พูดถึงทางวิชาการ แต่หลวงปู่มันท่านบอกว่าเวลาท่านพูดถึง เวลาท่านจะเทศน์ ที่หนองผือ พระเรานี้บวชมาศีล ๒๒๗ แล้ว อย่างพวกเรานี้เราเป็นพระเรามีศีล สมบูรณ์แล้ว เราจะต้องไปอ้าง ไปแจงเรื่องศีลนั้นอีกไหม? ศีลมันมีโดยปกติ ศีลมีโดย ปกติ นี่นักปฏิบัติต้องมีศีล อย่างเรานี้เราเป็นชาวพุทธเราต้องมีศีล ๕ อยู่แล้ว ถ้ามีศีล ๕ อยู่แล้ว ศีลทุกคนมีอยู่แล้วไง อย่างนี้โยมมานี้เราจะบอกว่าโยมมาจากบ้านได้ปิดประตู หรือยัง ที่บ้านได้ปิดประตูแล้วได้ใส่กุญแจหรือเปล่า มันเป็นเรื่องบ้านของโยมไง

นี่ก็เหมือนกัน เรื่องศีลเรื่องประจำตัว เรื่องส่วนตัวของเราไง เรื่องตัวตนของเรา ทำไมหลวงพ่อต้องมายุ่งกับเรื่องตัวตนของเราล่ะ? หลวงพ่อก็เทศน์มาสิว่าหลวงพ่อก็ ความรู้อะไร ศีลของฉันสมบูรณ์อยู่แล้วไง หลวงปู่ขึ้นบอกศรัทธา ๑ แขน ๒ ขา ๒ คือศีล ๕ ใจ ศีล ๕ คือมนุษย์มันมีพร้อมแล้วไง นี่ครูบาอาจารย์ท่านก็เทศน์เลย หลวงปู่มันนะ เวลาหลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มันเวลาท่านเทศน์ที่หนองผือท่านก็เทศน์ตั้งแต่เริ่มต้น ของสมาธิ ใครทำสมาธิได้ทำสมาธิไม่ได้ ที่นี้พระในวัดมันก็มีวุฒิภาวะแตกต่างกันไป ใหม คนที่พระบวชใหม่ก็ฟังเลยสมาธิทำอย่างไร จะเอาสมาธิ

แล้วคนที่ประพฤติปฏิบัติไปแล้ว อย่างเช่นหลวงตา ถ้าอยู่กับท่านท่านเป็น สกิทาคามีแล้ว พอหลวงปู่มันป่วย หลวงปู่มันเอาออกมาพิจารณาอสุภะ ท่านถึง อนาคามีมรรค ท่านจะได้อนาคามี จะได้ขั้นที่ ๓ เห็นไหม ตอนนั้นหลวงปู่มันป่วยหนัก นี่คนที่เวลาท่านเทศน์ ท่านเทศน์เป็นความจริงของท่านตั้งแต่พื้นฐานขึ้นไปถึงที่สุดแห่ง ทุกข์ การเทศน์แต่ละกัณฑ์ก็ถึงปฐมนถึงพระอรหันต์ ไอ้คนที่ฟังก็เป็นขั้นเป็นตอน ใคร

อยู่ขึ้นไหน พอถึงของเรา เอาแล้วนะ ถึงของเราเราคอยจ่อเลย พอถึงของเราทำอะไร
เพราะเราอยากทำได้ เราอยากทำได้ นี่เห็นไหม ฉะนั้น เวลาเทศน์ท่านเทศน์ถึงเหตุ

ฉะนั้น ย้อนกลับมาที่หลวงตา หลวงตาท่านบอกว่าภายนอกคือกายของคนอื่น
สัตว์อื่น มันก็ถูก มันก็ถูก ภายนอกก็กายของสัตว์อื่น เพราะว่าเวลาหลวงตาท่าน ไปฟัง
นะ ผู้ถามนี่ฟังหลวงตาเวลาหลวงตาท่านเทศน์ท่านเทศน์ถึงพื้นฐานก่อน ท่านไม่ได้เทศน์
ถึงวิปัสสนาเลย เวลาท่านเทศน์ท่านเทศน์ถึงพื้นฐานนะ เวลาพื้นฐานเขาเรียกว่าเทศน์
ศรัทธา เทศน์ปลุกศรัทธา เทศน์ให้คนมันคง เทศน์ให้ทุกคนมันใจ เทศน์ขึ้นมาก่อนให้
เป็นเอกภาพ แล้วพอเป็นสมาธิขึ้นมาแล้วท่านถึงยกขึ้นให้เห็นกายอย่างนั้น ให้เห็นกาย
ให้พิจารณากาย ถ้าพิจารณากายไม่ได้ก็พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต

เวลาท่านเทศน์ขึ้นไปอย่างนั้น แต่เวลาท่านเทศน์โดยความมั่นคงท่านจะเทศน์ถึง
กายอื่น สัตว์อื่นก็เหมือนที่วานี้ ไปดูคนเจ็บ คนป่วยมันสังเวชนะ เพราะว่ามีหลายคนมาก
ที่แบบว่าดูแลพ่อแม่ตอนพ่อแม่ป่วย เสร็จแล้วพอมหาเราบอกว่า อู้อู จิตใจนี้มันทุกข์มาก
มันจะหาทางออก นี่พูดถึงว่าถ้าหลวงตาท่านพูดถึงภายนอกคือกายของสัตว์อื่น ถูก คำว่า
ถูก ถูกในขั้นของสมณะ แต่เวลาพิจารณาไปแล้ว พิจารณาภายนอกไหม?

แม้แต่จิตนะเวลาเกิดนิมิตเขาเรียกว่าจิตส่งออก จิตส่งออกไปเห็นนิมิต แต่เวลาจิต
สงบแล้วไม่มีสมุทัย ถ้ามันเห็นนิมิตเห็นเป็นกาย นี่จิตเห็นอาการของจิต คือการจะ
พิจารณาอย่างไรก็แล้วแต่ การจะชำระล้างกิเลสได้มันต้องเกี่ยวเนื่องกับใจ เกี่ยวเนื่องกับ
จิต เพราะอะไร? เพราะสังโยชน์มันอยู่ที่จิต นี่จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้มันเวียนว่ายตายเกิด
สังโยชน์มันฝังอยู่ที่จิตนะ นี่ฝังอยู่ที่จิต ถ้าจิตมันเห็นแสดงว่ามันมีกระแสถึงสังโยชน์ ถ้า
จิตมันไม่เป็นผู้เห็นมันไม่มีสังโยชน์ใจ มันเห็นเป็นสามัญตานิกใจ สามัญตานิกมัน
ครอบงำไว้ มันเกี่ยวเนื่อง มันไม่ถึงกิเลสแน่นอน

ฉะนั้น ที่ว่าภายนอก กายของหลวงตาคือกายคน กายสัตว์อื่น อันนี้มันเป็นขั้นของ
สมณะ เพราะเราจะบอกว่า ถ้าเราจะพูดอย่างนี้โยมอย่าเสียใจนะ เราจะบอกว่าหลวงตา
บอกว่าพวกนักปฏิบัติจิตใจมันห่างไกลมากไป พื้นเพมันเหลวไหลมากไป ท่านถึงจะให้
มันเห็นอย่างนั้นเพื่อให้มันมันคงขึ้นมาใจ คือมันต่ำมากว่าอย่างนั้นเถอะ มันไม่เข้าสู่
วิปัสสนาเลย มันไม่เข้าสู่มรรค ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล มันไม่เข้าสู่
มรรค มันไม่เข้าสู่มรรคคือมันยกขึ้นสู่มรรคไม่ได้ ถ้ายกขึ้นสู่มรรคได้คือวิปัสสนาเป็น

วิปัสสนาเป็นคือโศคาปัตติมรรค เพราะนี่ถ้ายกขึ้นสู่มรรคไม่ได้ก็กายอื่นๆ นี่แหละ ถ้ายกขึ้นสู่มรรคไม่มี

ถาม : เพราะหลวงพ่อบอกว่าคือกายของเรา พิจารณาเพื่อให้ละสักกายทิฏฐิ

ตอบ : นี่แหละๆ เวลาว่าถ้าหลวงพ่อบอกนี้ใช่ ถ้ามันพิจารณากาย มันต้องกายของเรา เพราะเราเห็น คือเราเห็น เราเห็นถึงความสะท้อนถึงสังโยชน์ เราเห็นความสะท้อนถึงกิเลสไง นี่ที่เราพูดบ่อยๆ ว่าเห็นกิเลสไหม? เอ็งรู้จักกิเลสหรือเปล่า? ไม่รู้จักกิเลส ละกิเลสไม่ได้ ไม่รู้จักกิเลส ไม่เห็นกิเลส ไม่รู้จักกิเลส ละกิเลสไม่ได้ คนจะละกิเลส ต้องรู้จักกิเลส ใครจะหาไอ้หงบที่บนก้อนเมฆมึงไปหาเอา ถ้ามึงจะหาหงบมึงต้องมาที่วัดนี้ ถ้ามึงไม่รู้จักที่นี้มึงมาหาหงบไม่เจอ ถ้ามึงไม่รู้จักกิเลสหาหงบไม่เจอ นี่ไง แต่ถ้ามันเห็นกายจิตเห็นอาการของจิตมันสะท้อน มันสะท้อนถึงกิเลส อู๋ย มันสะท้อนมาก ถ้าสะท้อนมาก นี่พิจารณาไปแล้วมันถึงจะเป็น

นี่พิจารณา คำว่าพิจารณานะ แต่ถ้าแบบที่ว่าหลวงตาท่านบอกว่าภายนอกก็หมายถึงกายของคนอื่น สัตว์อื่น หลวงปู่เจี๊ยะท่านบอกว่าขนาดเอาจิตอยู่ในร่างกายนี้ อยู่ในร่างกาย เดินในกาย ท่านบอกว่าถ้าเดินในกาย คำว่าเดินในกายมันไม่เห็นกายไง เดินในกายเป็นชั่วโมงๆ นะ ไปฟังเทศได้ มันเดินอยู่ในกาย จิตนี้เดินอยู่ในกายเป็นชั่วโมงๆ เลย นี่เป็นสมณะ ท่านพูดเอง เป็นสมณะ แต่จิตนี้เดินอยู่ในกายจนมันว่างหมด มันสงบหมด แล้วเอาความว่างค้นคว้ามัน ถ้าค้นคว้ามัน ถ้ามันเห็นกระดูก เห็นกระดูก เห็นข้อต่างๆ ถ้าจิตมันเห็นกาย นี่อันนี้กายนี้มันถึงจะเป็นกายของเราที่เราว่า แต่ขณะที่จิตมันอยู่ในกายนี้ยังไม่ใช่ของเราเลย เป็นสมณะเลย แล้วหลวงตาท่านบอกว่าให้พิจารณากาย กายอื่น สัตว์อื่น

หลวงตานี้ท่านเน้นย้ำเลย สติกับไม่ส่งออก เห็นไหม สติกับผู้รู้ หลวงตาท่านเน้นประจำ แล้วหลวงตานี้ ภาษาเรานะหลวงตาท่านโดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาขนาดไหน คนที่โดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาขนาดนี้ แล้วจะบอกว่าให้ไปพิจารณากายนอก กายสัตว์อื่น ท่านเองก็โดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาขนาดไหน คนที่โดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาขนาดนั้น แล้วจะบอกให้คนอื่นไปทำอย่างที่ท่านโดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาจะเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้ไม่ได้เพราะท่านโดนหลวงปู่มั่นสับเขมมาขนาดไหน

ถ้าเราอยู่ทุกวันได้ยืนไหม? พุดกับกระดาด พุดกับกระดาดใจให้กระดาดได้ยืน เอ็งได้ยืนไหม? เอ็งได้ยืนไหม เวลาท่านพุดถึงหลวงปู่มันสับเขกท่านเอ็งได้ยืนไหม? เวลาหลวงปู่มันสับเขกท่าน แล้วท่านจะให้คนอื่นทำอย่างที่ท่านโดนหลวงปู่มันสับเขก หรือ? แต่เวลาท่านบอกว่าให้เป็นภายนอกๆ ท่านเห็นถึงศักยภาพของพวกเรา ของพวก นักปฏิบัติมันอ่อนด้อย การปฏิบัติมันมันแสนทุกข์ แสนยาก การปฏิบัติลำบาก ท่านถึง บอกว่าให้จับอย่างนั้น เหมือนกับลูกเรายกของหนักไม่ได้ก็เอาไม้อันเล็ก เออ เอานี้ไป แยกอันนี้ไปก็พอ เหมือนอย่างนั้นแหละ เหมือนพวกเรานี้แยกของหนักไม่ได้ใช้ไหม เอาไม้จิ้มฟันให้อันหนึ่ง อ้าว แยกไปนะ เอาไปวางไว้ตรงนั้น วางแล้ว เออเก่ง เก่งๆ

นี่ภายนอกก็เป็นอย่างนี้แหละ ท่านพยายามจะให้พวกเราปฏิบัติ เอ็งลองแยกไม้ จิ้มฟันไปเก็บนะ เอ็งอยากแยกไม้ใหญ่กว่านี้ไหมล่ะ? เอ็งอยากได้ผลประโยชน์ไหมล่ะ? นี่ภายนอกของหลวงตาเป็นแบบนี้ ท่านดูถูกพวกเอ็งว่าพวกเอ็งไม่มีวุฒิภาวะจะทำได้ ก็ เอาภายนอกก่อน เอาภายนอก เอาภายนอก แล้วมันผิดไหม? ไม่ผิดหรอก มันทำให้เรามีความหมั่นเพียร ทำให้เราเข้าสู่กระแสใจ คืออย่างน้อยมันก็ไม่ปล่อยให้ใจเราไหล ไปที่อื่น ให้ไหลอยู่ในนี้มันก็เป็นประโยชน์กับเรา อันนี้พุดถึงหลวงตานะ

ฉะนั้น บอกว่าหลวงตาท่านพุดถูก แต่พวกเราเป็นเถรสองบาตร แล้วว่าภายนอก นอกกาย มันเป็นเรื่องภายนอก นอกกาย นี่พุดชะยาวเลยล่ะ เพราะอะไรรู้ไหม มันเป็น โอกาสมาก เพราะเราเข้าใจ เราเคยคิดอยู่ตลอดเวลาว่าคนต้องถามปัญหานี้มาแน่นอน เรา คิดมาตลอดว่าคนต้องถามปัญหานี้มาแน่นอน เพราะเวลาหลวงตาท่านเทศน์ ท่านเทศน์ ภายนอกๆ ในวิสุทธิมรรคไปเที่ยวป่าช้าก็ภายนอก ภายนอก ภายใน เพียงแต่ว่าสำคัญว่า เป็นหรือไม่เป็น

ถ้าเป็นนะมันเข้าใจไปหมด ถ้าไม่เป็นนะก็คำพุดเดียวกันใจ รับประทานๆ ให้อ พวกนั้นบอกกินไม่รับประทานหรอก มันบอกกิน มันกินข้าวมา กูรับประทานนะมึง มึง กินหรือ? เฮ้ย คนละอันนะมึง คนหนึ่งรับประทาน คนหนึ่งกิน ศัพท์ทางราชาศัพท์เสวย เสวยพระกระยาหาร ถ้าพระนี่ฉัน ให้อรับประทาน ให้อู้นกิน ให้อันนี้มันภายนอก ภายใน ภายในภายใน ถ้าเป็นแล้วนะเข้าใจ กินก็คือกิน รับประทานก็คือรับประทาน เสวยก็คือเสวย ภายนอกมันสำหรับผู้ที่ยึดใหม่ ผู้ที่ไม่มีสาระแก่นสาร พยายามจะให้เขามีที่ยึดที่เกาะ

แล้วถ้าเขายึดเขาเกาะได้เดียวเขาตัวเอง จะกิน จะรับประทานเองก็รู้เองถ้าเอ็งโตมา เอ็ง
เข้าใจเอง

นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการบอกวิธีการทั้งนั้น
เวลาเทศน์ธรรมจักๆ พอเทศน์ธรรมจักๆ พระอัญญาโกณฑัญญะรู้ขึ้นมา องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ารำพึง อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ ก็
อย่างนี้ เทศนาว่าการให้เอ็งปฏิบัติ พอเอ็งรู้จริงขึ้นมามันเป็นของเอ็ง นี่ทำของเราขึ้นไป

ฉะนั้น บอกว่าภายนอก ภายใน มันนอกร่างมันเลยยุ่ง ถ้ามาในกายไม่ยุ่งหรือ
มันนอกร่างนอกเรื่อง เป็นนอกร่าง เพียงแต่ว่าจริงๆ นะเราคิดไว้ตั้งแต่ต้นแล้วว่าสักวัน
หนึ่งต้องมีคนถามอย่างนี้ เพราะว่าหลงตาทำนเทศน์อย่างไรเราก็เข้าใจ หลงปุ้เงียะ
เทศน์อย่างไรเราก็เข้าใจ เวลาเราพูดไป เราพูดคักหน้าไอ้คนที่เอาคำเทศน์ของครูบา
อาจารย์ไปเป็นสมบัติของตน แล้วเที่ยวไปพูดผ่านกาย รู้กายโดยไร้สาระ

กตัญญูทเวทิวรู้ถึงบุญคุณของหลวงตามันยังรู้ไม่ได้ รู้ถึงบุญถึงคุณที่ท่านได้
กล่อมเกลี้ยงเลี้ยงมา ท่านได้ดูแลปกป้องพวกเรามา ยังไม่คิดถึงคุณของท่าน คุณของท่าน
ท่านให้ทำอะไร ท่านให้ออกไปการตลาดหรือท่านให้เข้าป่าเข้าเขา ท่านให้ประพฤติ
ปฏิบัติ ท่านให้รักษาข้อวัตร ท่านให้รักษาประเพณีของเรา รู้หรือไม่รู้ล่ะ? ถ้ารู้มันเห็นคุณ
แล้วมันจะทำตัวอย่างไร ถ้าทำอย่างนั้นแล้ว ไอ้เรื่องปัญหาที่ปัญหานี้มันจะไม่มีปัญหา เอวัง